

**A Study on the Family-School Interaction (FSI) Promotion Model
in the Prevention of Social Misbehavior of Adolescents
(From the Perspective of Teachers and Principals of Schools in Tehran)**

Neda Mohseni, Mohammadali Hosseini ✉, **Nader Gholi Ghorchian**

Abstract

Background and Purpose: School factors such as its staff, including teachers, principals, schoolmasters, educational instructors, office managers, and even servants at schools can affect children and adolescents; hence, the present research investigated and provided a model for family-school interaction (FSI) promotion in preventing social misbehavior of adolescents (from the perspective of teachers and principals at schools in Tehran). **Method:** The present research was applied in terms of purpose, and descriptive survey in terms of nature and data collection method; and it was specifically based on structural equation modeling. The research data were utilized using a researcher-made questionnaire. The statistical population of the research consisted of all principals and teachers of high schools in district 5 of Tehran. Cochran's formula was used to determine the sample size. According to the statistical population and Cochran's formula, 346 individuals were selected as a sample. Sampling had one-stage cluster random and simple random methods. **Results:** According to the results, the R² value was used for endogenous latent variables, and the red criterion was utilized for the variability of the indices of an endogenous construct and it was equal to 0.450 to explain data and examine the fit of the model. The GoF criterion was used to fit the overall model, and the obtained value was equal to 0.57, indicating the strong fit of the model. **Conclusion:** The results indicated that when parents participated in their children's education, the students' attitudes, behaviors, and academic status were strengthened, and thus the adolescents stayed away from abnormal social behaviors. According to the results, the Department of Education is suggested to allocate enough budgets and resources for activities of adolescents at schools and try to help in the further interaction of families and adolescents with schools by holding extracurricular classes and an appropriate educational setting.

Received: 04.10.2021

Revision: 07.01.2022

Acceptance: 19.01.2022

Keywords:

Family-school interaction (FSI), Social misbehavior, Teacher's interaction, Principal's interaction.

How to cite this article:

Mohseni, N., Hosseini, M.A., & Ghorchian, N.Gh. (2022) A Study on the Family-School Interaction (FSI) Promotion Model in the Prevention of Social Misbehavior of Adolescents (from the Perspective of Teachers and Principals of Schools in Tehran). *Bi-Quarterly Journal of studies and psychological news in adolescents and youth*, 2(2): 226-237

Article type

Original research

1. Neda Mohseni, Ph.D student of Educational Management Department, science and research Branch, Islamic Azad University of Tehran, Iran, **2. Mohammadali Hosseini**, Professor of Rehabilitation Management Department, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran, **3. Nader Gholi Ghorchian**, Professor of Educational Management Department, science and research Branch, Islamic Azad University of Tehran, Iran

✉ Correspondence related to this article should be addressed to **Mohammadali Hosseini**, Professor of Rehabilitation Management Department, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

Email: m.a.hosseini@yahoo.com

بررسی ارائه مدل ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده در پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان (از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس شهر تهران)

ندا محسنی، محمدعلی حسینی، نادرقلی قورچیان ✉

چکیده

زمینه و هدف: عوامل مدرسه‌ای همچون کارکنان آن که شامل معلم، مدیر، ناظم، مربی پرورشی، متصدی امور دفتری و حتی خدمتگزار و ... در مدرسه می‌شود، می‌توانند بر کودک و نوجوان تأثیراتی بر جای بگذارند؛ لذا هدف این پژوهش بررسی ارائه مدل ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده در پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان (از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس شهر تهران) می‌باشد. روش پژوهش: پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و شیوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی - پیمایشی؛ و به طور مشخص مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری می‌باشد. داده‌های تحقیق با استفاده از پرسشنامه ساخته محقق استفاده گردیده است. جامعه آماری پژوهش کلیه مدیران و معلمان مدارس متوسطه منطقه پنج شهر تهران می‌باشد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد. با توجه به جامعه آماری و طبق فرمول کوکران تعداد ۳۴۶ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشه‌ای یک مرحله‌ای و تصادفی ساده بود. یافته‌ها: نتایج نشان داد که جهت تبیین داده‌ها و بررسی برازش مدل از مقدار R² برای متغیرهای پنهان درون‌زا، همچنین مقدار تغییرپذیری شاخص‌های یک سازه‌ی درون‌زا از معیار red استفاده گردید و مقدار بدست آمده برابر با ۰/۴۵۰ بوده است. جهت برازش مدل کلی از روش معیار GoF استفاده شد، مقدار بدست آمده برابر با ۰/۵۷ بوده که نشان از برازش قوی مدل می‌باشد. نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد هنگامی که والدین در آموزش فرزندشان شرکت کنند، نگرش‌ها، رفتارها و وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان تقویت می‌گردد و باعث دور شدن نوجوانان از رفتارهای ناپسند اجتماعی می‌شود. با توجه به این نتایج به سازمان آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود با تخصیص بودجه و منابع کافی جهت فعالیت‌های نوجوانان در مدرسه اقدام نموده و تلاش نماید تا در مدارس با ایجاد کلاس‌های جانبی و فضای آموزشی خوب بتوانند در تعامل بیشتر خانواده‌ها و نوجوانان با مدرسه کمک نمایند.

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۷/۱۲

اصلاح مقاله: ۱۴۰۰/۱۰/۱۷

پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۱۰/۲۹

واژه‌های کلیدی:

تعامل مدرسه و خانواده، سوء رفتارهای اجتماعی، پیشگیری

نحوه ارجاع دهی به مقاله:

محسنی، ن.، حسینی، م.ع.، و قورچیان، ن.ق. (۱۴۰۰). بررسی ارائه مدل ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده در پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان (از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس شهر تهران) *دوفصلنامه مطالعات روان‌شناختی نوجوان و جوان*، ۲(۲): ۲۳۷-۲۲۶

نوع مقاله:

پژوهشی اصیل

۱. ندا محسنی، دانشجوی دکتری گروه مدیریت آموزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ایران؛ ۲. محمدعلی حسینی، استاد گروه مدیریت توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران؛ ۳. نادرقلی قورچیان، استاد گروه مدیریت آموزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ایران

✉ مکاتبات مربوط به این مقاله باید خطاب به محمدعلی حسینی، استاد گروه مدیریت توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران است.

پست الکترونیکی: m.a.hoseini@yahoo.com

مقدمه

جامعه شناسان و روان شناسان از جمله عوامل مهم بروز مشکل در رفتار فرزندان را تعارض و ناهماهنگی رفتاری بین پدر و مادر یا والدین و مربیان می‌شناسند. آنان معتقدند چنان چه رفتارهای پدر و مادر با فرزند در محیط خانواده یا رفتار والدین و مربیان در محیط‌های خانه و مدرسه در تعارض و تضاد باشند، این تعارض به اختلال رفتاری که ناشی از بلا تکلیفی فرد در امر الگوپذیری است، منجر خواهد شد و عوارض سوء روانی و رفتاری را به دنبال دارد (حیدری، ۱۴۰۰). برعکس اگر هماهنگی رفتاری والدین با مربیان به وجود آید، علاوه بر ایجاد سازگاری در فرزند، تقویت رفتارهای مطلوب را نیز موجب می‌گردد. نقش خانواده و مدرسه در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و پیشگیری از مشکلات تربیتی و تحصیلی نیز بسیار مؤثر است؛ بنابراین تضاد ارزشی بین رفتارهای دانش‌آموز در خانه و مدرسه، وجود دارد و یکی از مهم‌ترین راه‌کارهای کاهش این‌گونه تضادهای فرهنگی (رفتاری، اخلاقی و اعتقادی)، تعامل بیش‌تر اولیای خانه با اولیای مدرسه است (آبام، ابراهیمی و فلاحی، ۱۳۹۷).

عوامل مدرسه‌ای همچون کارکنان آن که شامل معلم، مدیر، ناظم، مربی پرورشی، متصدی امور دفتری و حتی خدمتگذار و ... در مدرسه می‌شود، می‌توانند بر کودک و نوجوان تأثیراتی بر جای بگذارند. نحوه‌ی ارتباطات و اخلاق، رفتار و سایر شیوه‌های تربیتی کارکنان مدرسه، همه و همه در دانش‌آموزان مؤثر است. به همین علت یکی از وظایف خانواده‌ها، آشنایی با مدرسه‌ی فرزندان و رفتارهای کارکنان مدرسه و نقش‌های تربیتی و آموزشی ایشان است (آذربویه و ناستی زایی، ۱۴۰۱). از طرف دیگر اولیای مدرسه نیز باید نسبت به خصوصیات و نگرش‌های اولیا و فرزندان آن‌ها و نیز چگونگی تعلیم و تربیت فرزندان در خانواده آگاهی بیشتری کسب کنند. از سویی ارتباط متقابل خانه و مدرسه می‌تواند گام مؤثری در شناخت انتظارات و ارزش‌های حاکم بر فرزندان باشد و تلاش موفق‌تری در جهت پر کردن شکاف بین نسلی محسوب گردد (شایگان، فتح‌الهی و کوهی، ۱۳۹۸).

پژوهش‌ها نشان داده‌اند دانش‌آموزان با سوء رفتارهای اجتماعی به‌طور معنی‌داری، مستعد نشان دادن سطوح بالاتری از رفتارهای برونی‌سازی^۱ مثل پرخاشگری، مشاجره با دیگران و ناکامی هستند. این دانش‌آموزان اغلب فرصت کمتری دارند که به‌طور ویژه در فعالیت‌های کلاسی شرکت کنند، رفتار کلاسی مناسبی داشته باشند و شکلی از دوستی با هم‌تایان را نشان دهند (ویدن، ویلز، کوتویتز و کمپز^۲، ۲۰۱۶). دانش‌آموزان با سوء رفتارهای اجتماعی پیشرفت تحصیلی پایین و رفتار ناسازگارانه را تجربه می‌کنند و مشکلاتی در ایجاد و نگهداری روابط بین فردی دارند. آن‌ها در کلاس بیشتر شکست می‌خورند و اعمال تنبیهی مثل محرومیت و اخراج را بیشتر تجربه می‌کنند. آن‌ها نسبت به دیگر گروه‌های دانش‌آموزان با ناتوانی، بیشتر از مدرسه حذف می‌شوند (کوک، راثو و کولینز^۳، ۲۰۱۷).

تعامل مدرسه و خانواده^۴ مشکلات سوء رفتار اجتماعی نوجوانان را در مسیر بهبود قرار می‌دهد. خانواده، به‌ویژه خانواده منسجم نقش مهمی در سازگاری نوجوانان ایفا می‌کند (قاسمی، مکتبی و حاجی یخچالی، ۱۳۹۶). خانواده رکن و عامل اصلی اجتماعی شدن و فرهنگ پذیری نوجوانان به شمار می‌رود. در عرصه خانواده کودکان و نوجوانان به نحوی تربیت می‌شوند که در تمامی عمر خود، ضمن پذیرش جامعه، انتظارات جامعه از خود را به شیوه مخصوص خود برآورده می‌کنند که این شیوه ناشی از آموزه‌هایی است که فرد در بستر خانواده و نیز در رابطه با اجتماعی همچون مدرسه یاد می‌گیرد (صفایی موحد و بهادری، ۱۳۹۷).

آموزش در مدارس، رسمیت می‌یابد؛ از دانش‌آموزان انتظار می‌رود به‌موقع در کلاس حاضر باشند، مقررات انضباطی مدرسه را بپذیرند، نسبت به آن پاسخگو باشند (قربانی و جمعه‌نیا، ۱۳۹۷) و بدین‌سان رفتارها و هنجارهای اجتماعی را به شیوه‌ای رسمی فراگیرند. هم‌زمان با رفتن فرد به جامعه و محیط‌های آموزشی، فعالیت خانواده از بین نمی‌رود؛ بلکه پا به‌پای نهاد آموزش و پرورش حرکت می‌کند (غفوری و مصدقی نیک، ۱۴۰۰) و بستری نو برای همکاری‌های خانه و مدرسه فراهم می‌کند. هر دو نهاد تربیتی در تربیت اثربخش نقش

3. Cook, Rao, & Collins
4. School-family-community partnerships

1. Externalized behaviors
2. Weeden, Wills, Kottwitz, & Kamps

دارند و همکاری و هماهنگی این دو نهاد مهم در یک برنامه واحد و منسجم می‌تواند مؤثر باشد. مشارکت اولیا در مدرسه، نتایج مثبت و منفی فراوانی دارد، این مشارکت از یک سو شرایط آموزش و یادگیری را تسهیل کرده و به رشد همه جانبه کودک کمک می‌کند و انسجام و هماهنگی در ابعاد و مراحل مختلف تعلیم و تربیت به وجود می‌آورد. از سوی دیگر ممکن است این مشارکت‌ها باعث مختل شدن فعالیت‌های والدین، مانعی برای انجام درست وظایف و در کل باعث اختلال در چرخه زندگی والدین شود. به‌طور کلی هر میزان مشارکت والدین در تحصیل فرزندانشان بیشتر باشد و باعث بهبود امر یادگیری فرزندان و انجام فعالیت‌های مربوط به مدرسه شود به همان میزان باعث اختلال در زندگی والدین اعم از اختلال در انجام وظیفه، اختلال در انجام درست نقش‌ها، اختلال در مسئولیت‌پذیری، ارتباطات و دخالت عاطفی در خانه و خانواده می‌شود و مشکلاتی را برای والدین به‌وجود می‌آورد؛ که به این‌ها مشکلات نظام‌های خارجی و زمینه محیط بیرونی گفته می‌شود؛ و امروزه اکثر والدینی که فرزند محصل دارند چنین مشکلاتی را تجربه می‌کنند و این مشکلات را مدارس برای آن‌ها به ارمغان آورده است (نوروزنژاد قادی، سراجی و یوسف‌زاده چوسری، ۱۳۹۸).

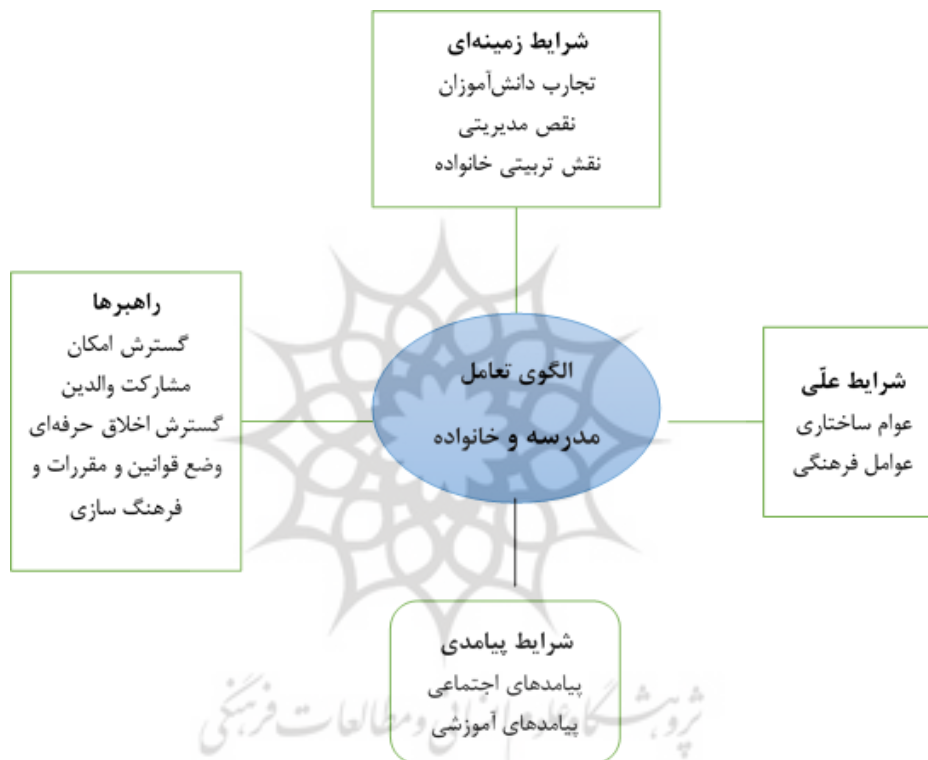
امروزه در خانواده‌ها، تحصیل فرزندان و رسیدن به مدارج عالی علمی به ارزش‌های بی‌بدیل تبدیل شده است که بار سنگینی را بر دوش خانواده‌ها می‌گذارد و والدین خود را موظف می‌دانند تا با فراهم آوردن انواع امکانات از جمله ثبت‌نام در کلاس‌های تقویتی و انواع آزمون‌ها، ورود فرزندشان را به مدارس تیزهوشان و دانشگاه‌های معتبر، تسهیل نمایند (قربان‌زاده، ۱۳۹۹). نگاهی گذرا به هر کدام از این مدل‌ها نشان می‌دهد هیچ‌یک از این مدل‌ها به‌طور کامل بومی‌سازی نشده و پاسخگوی نیازهای جامعه و فرهنگ کشور نبوده است. علاوه بر این، اختصاصاً پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان را هدف قرار نمی‌دهد. حال آنکه، این دو نهاد اجتماعی بزرگ‌ترین مسئولیت را در رشد و تکامل شخصیت کودکان و نوجوانان بر عهده‌دارند و وقتی که رفتار معلمان و اولیای مدرسه و نیز رفتار پدر و مادر و اولیای خانواده با موازین تعلیم و تربیت و رشد فرد مطابقت نداشته باشد، سلامت روانی

و اجتماعی فرد به مخاطره می‌افتد. تعامل مدرسه و خانواده و مشارکت والدین در مدارس بسیار اهمیت دارد اما همواره با مشکلات و موانعی روبه‌رو بوده است. بعضی معتقدند که این مشکلات به ساختارهای نظام آموزشی کشور برمی‌گردد و برخی دیگر ناآگاهی خانواده‌ها از فواید مشارکت در امر آموزش، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، اعتماد، توانایی برای کنش‌های مشارکتی، رضایت، انسجام اجتماعی و شکاف‌های اجتماعی را در کاهش مشارکت مؤثر می‌دانند. در بسیاری از موارد، مشارکت در مدرسه، کمک مالی خانواده‌ها (والدین دانش‌آموزان) تلقی می‌شود که این مسئله باعث نگرانی‌های زیادی در بین خانواده‌ها شده است (حیدری، ۱۴۰۰).

باین‌حال، والدین، انگیزه بالایی برای رشد اخلاقی-اجتماعی فرزندان خود دارند و اگر زمینه و بستر مناسبی برای جلب و جذب توانمندی‌های آنان فراهم شود، مطمئناً از همکاری با اولیای مدرسه مضایقه نخواهند کرد. پس در پرتو همدلی و همسویی این دو نهاد مهم آموزشی و تربیتی یعنی خانه و مدرسه، بسیاری از مشکلات و تنگناهای نظام تعلیم و تربیت از جمله سوء رفتارهای اجتماعی نوجوان حل خواهد شد. در این حوزه مطالعاتی، پژوهشگران به مطالعات فراوانی پرداخته‌اند که در این جا به طور خلاصه به چند مورد از آن‌ها اشاره می‌کنیم. چن^۱ (۲۰۱۹) نشان داد که سطح بالاتری از ارتباط مدرسه با خانواده با عملکرد تحصیلی پایین‌تر ارتباط دارد. همچنین ارتباط خانه-مدرسه و عملکرد تحصیلی و مشکلات رفتاری نوجوانان ممکن است تابعی از ماهیت ارتباط باشد که توسط خانواده یا مدرسه آغاز شده است. سلطانی‌رنانی (۱۳۹۷) عنوان کرد خانواده به‌عنوان محیط اجتناب‌ناپذیری که طفل از بدو تولد در آن قرار گرفته، ایفای نقش می‌کند و متقابلاً نخستین الگوی یادگیری طفل به شمار می‌رود و مدرسه به‌عنوان اولین محیط اجتماعی که کودک با ورود به آن اصول اجتماعی و سازگاری با این اصول را می‌آموزد نقش مهمی در جهت‌دهی زندگی کودکان، شکل‌گیری شخصیت آنان، شناسایی کودکان بزهکار بالفعل یا بالقوه و پیشگیری از بزهکاری آنان ایفا می‌نمایند. طرح رشد اجتماعی سیاتل به‌عنوان یک نظریه هدایت‌گر در سطح مداخلات پیشگیرانه

برنامه‌های رسانه‌ها می‌توانند راه‌های مؤثری در جهت حمایت از کودکان در معرض خطر باشد. از این رو، مساله اصلی پژوهش حاضر، پاسخ دادن به این سوال است که چه مدلی برای ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده در پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان (از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس شهر تهران) مناسب است؟ پردازد. بر این اساس مدل مفهومی پژوهش در شکل (۱) ارائه شده است:

جهانی یک مطالعه مداخله پیشگیرانه طولی است که هم به دنبال درک علت رفتار بزهکارانه و هم بررسی نمودن مداخلات مختلف برای پیشگیری از رفتار بزهکارانه بوده و تجربه موفقی مبتنی بر نقش خانواده و مدرسه در پیشگیری از بزهکاری اطفال ارائه داده است. محمدی، و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند بهبود نظام آموزشی و گنجاندن دروس مروج قانون و قانون پذیری در کتب درسی و استفاده از برنامه‌های حمایتی ناظر به خانواده و هدایت درست

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

مدل‌سازی مستلزم انجام عملیات تحلیل عاملی است، لذا داشتن یک نمونه بزرگ به اعتبار نتایج منجر می‌شود. با توجه بررسی جمعیتی حدوداً تعداد ۳۵۲۸ نفر جامعه تحقیق می‌باشند. نمونه‌گیری از جامعه پژوهش به روش تصادفی خوشه‌ای یک مرحله‌ای و تصادفی ساده انجام شد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد. با توجه به جامعه آماری و طبق فرمول کوکران تعداد ۳۴۶ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها، ترکیبی از روش میدانی و کتابخانه‌ای می‌باشد. داده‌های مربوط به مبانی

روش پژوهش

پژوهش حاضر از منظر هدف، از نوع تحقیقات کاربردی بوده و از آنجایی که موضوع مورد بررسی مربوط به زمان حال است و محقق به دنبال گردآوری داده‌ها و اطلاعات درباره شرایط فعلی، به شناخت بهتر و کاملتری از وضع موجود برسد، این تحقیق از نظر روش به کار رفته یک تحقیق توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه مدیران و معلمان مدارس متوسطه منطقه پنج شهر تهران می‌باشد. از آنجایی که پژوهش حاضر درصدد مدل‌سازی است و

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی مربوط به جنسیت نشان می‌دهد که ۶۱/۵۸ درصد پاسخگویان (۲۱۴ نفر) پاسخگویان مرد و ۳۸/۱۵ درصد پاسخگویان (۱۳۲ نفر) پاسخگویان زن هستند؛ بنابراین پاسخگویان مرد فراوانی بیشتری در این پژوهش دارند. یافته‌های توصیفی مربوط به سن نشان می‌دهد که نشان می‌دهد ۲۱/۹۷ درصد پاسخگویان (۷۶ نفر)، کمتر از ۳۰ سال، ۶۳/۲۹ درصد (۲۱۹ نفر) پاسخگویان بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۱۴/۷۴ درصد (۵۱ نفر) پاسخگویان ۴۰ ساله یا بیشتر هستند؛ بنابراین افراد واقع در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال بیشترین فراوانی را دارند یافته‌های توصیفی مربوط به تحصیلات نشان می‌دهد که ۴۴/۲۲ درصد پاسخگویان (۱۵۳ نفر) کارشناسی، ۳۷/۵۷ درصد فراوانی (۱۳۰ نفر) دارای کارشناسی ارشد و ۱۸/۲۱ درصد فراوانی (۶۳ نفر) دارای مدرک دکتری هستند. پاسخگویان با مدرک تحصیلی کارشناسی بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. یافته‌های توصیفی مربوط به سابقه کار نشان می‌دهد که ۳/۷۶ درصد فراوانی (۱۳ نفر) دارای سابقه کمتر از ۵ سال، ۶/۰۷ درصد فراوانی (۲۱ نفر) دارای سابقه کار بین ۶ تا ۱۰ سال، ۱۷/۰۵ درصد فراوانی (۵۹ نفر) دارای سابقه کار بین ۱۱ تا ۱۵ سال، ۴۰/۴۶ درصد فراوانی (۱۴۰ نفر) دارای سابقه کار بین ۱۶ تا ۲۰ سال، ۲۵/۱۴ درصد فراوانی (۸۷ نفر) دارای سابقه کار بین ۲۱ تا ۲۵ سال و ۷/۵۱ درصد فراوانی (۲۶ نفر) دارای سابقه کار بیش از ۲۶ سال هستند. همچنین کارکنان با سابقه بین ۱۶ تا ۲۰ نسبت به بقیه‌ی کارکنان دارای بیشترین فراوانی هستند. قبل از اینکه فرضیه‌های این پژوهش آزمون شوند باید ابتدا از نرمال بودن متغیرها اطمینان حاصل شود. برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای مورد مطالعه از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف یک نمونه‌ای استفاده شده است. در صورتی که سطح معناداری از ۰/۰۵ درصد بیشتر باشد متغیر نرمال می‌باشد. در غیر اینصورت داده‌ها غیر نرمال‌اند.

نظری و مرور ادبیات این تحقیق از طریق مطالعه منابع اسنادی و کتابخانه‌ای شامل مقالات، کتب مرتبط فارسی و انگلیسی استفاده شد. پس از بررسی مبانی نظری و مرور ادبیات و مصاحبه با متخصصان اقدام به طراحی پرسشنامه کرده و داده‌های لازم با استفاده از این ابزار گردآوری شد. جهت ارزیابی اعتبار سازه‌ای طیف‌ها، ضمن استناد به مبانی نظری تحقیق از تحلیل عاملی نیز استفاده شد و برای توصیف داده‌های جمعیت شناختی از آمار توصیفی شامل شاخص‌های مرکزی (میانگین، میانه) و شاخص‌های پراکندگی (واریانس، انحراف معیار و دامنه تغییرات) و شاخص‌های توزیع مشاهدات (چولگی - کشیدگی) می‌باشد که با نرم‌افزار SPSS برای آزمون فرضیه‌ها از آمار استنباطی استفاده شد. به این ترتیب که ابتدا با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده‌ها بررسی شد و سپس برای آزمون فرضیه‌ها با نرم‌افزارهای pls که تحلیل عاملی تأییدی و محتوایی و همچنین تأثیر عامل‌ها از رگرسیون استفاده گردید.

ابزارهای پژوهش

۱. پرسشنامه ساخته محقق: این پرسشنامه شامل ۵۷ سؤال و ۱۱ مؤلفه و ۵ بعد می‌باشد. (۱) شرایط علی (عوامل ساختاری (۳ گویه) و عوامل فرهنگی (۲ گویه)) (۲) شرایط زمینه‌ای (تجارب دانش آموزان (۶ گویه) و نقص مدیریتی (۲ گویه) و نقش تربیتی خانواده (۶ گویه)) و (۳) شرایط پیامدی (عوامل اجتماعی (۱۱ گویه) و عوامل آموزشی (۷ گویه)) (۴) راهبردها (گسترش امکان مشارکت والدین (۶ گویه) و گسترش اخلاق حرفه‌ای (۴ گویه) و وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی (۵ گویه)) (۵) عوامل مداخله‌گر (چالش‌ها: ۱- عدم همکاری خانواده با مربیان ۲- کمبود منابع مالی خانواده ۳- کمبود نیروی متخصص (۵ گویه)) ابعاد و مولفه‌های پرسشنامه این پژوهش می‌باشد و براساس طیف ۵ عاملی لیکرت مورد بررسی قرار گرفت.

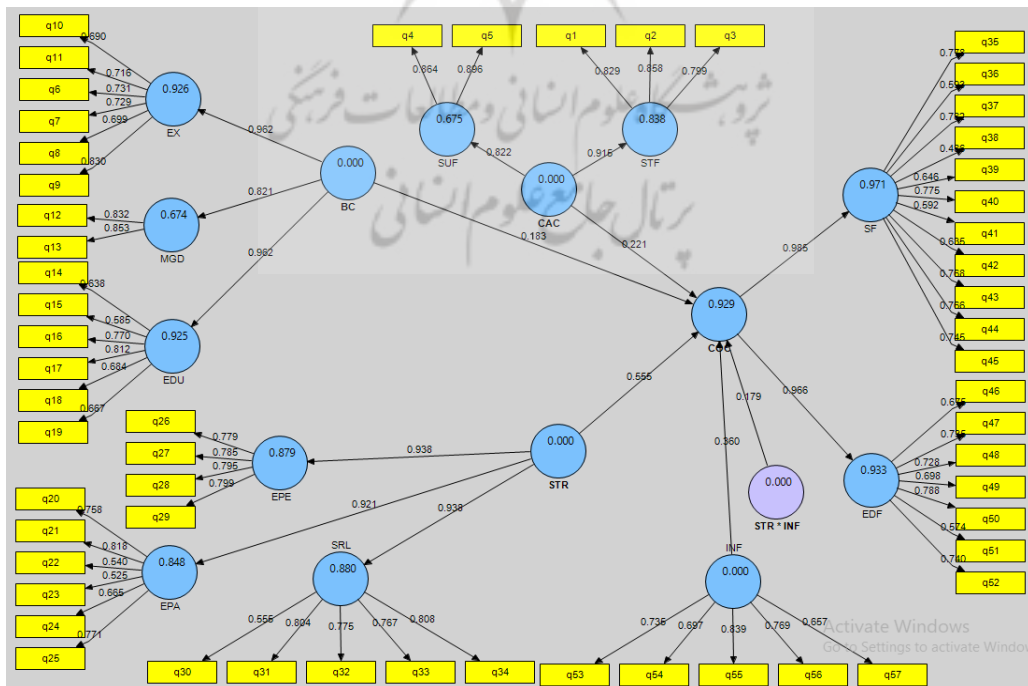
جدول ۱. شاخص توصیفی و آماره آزمون کولموگروف - اسمیرنوف متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	چولگی	کشیدگی	نتیجه
شرایط علی	CAC	-۰/۱۰۵	-۱/۱۶	نرمال است
عوامل ساختاری	STF	۰/۲۰۳	-۱/۳۸۱	نرمال است

عوامل فرهنگی	SUF	-۰/۱۷۱	-۰/۹۶۷	نرمال است
شرایط زمینه‌ای	BC	۰/۳۰۸	-۰/۶۹۶	نرمال است
تجارب دانش‌آموزان	EX	۰/۲۶۴	-۱/۰۳	نرمال است
نقص مدیریتی	MGD	۰/۴۰۵	-۰/۹۸۳	نرمال است
نقش تربیتی خانواده	EDU	۰/۳۸۷	-۱/۰۴۱	نرمال است
شرایط پیامدی	COC	-۰/۱۶۴	-۱	نرمال است
عوامل اجتماعی	SF	۰/۵۰۱	-۱/۱۴	نرمال است
عوامل آموزشی	EDF	۰/۲۹۹	-۱/۳۲۳	نرمال است
راهبردها	STR	۰/۲۸۵	-۱/۱۶۹	نرمال است
گسترش امکان مشارکت والدین	EPA	۰/۰۶۶	-۱/۳۱۵	نرمال است
گسترش اخلاق حرفه‌ای	EPE	-۰/۲۲۶	-۱/۲۶۴	نرمال است
وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی	SRL	۰/۰۴۳	-۱/۴۶۹	نرمال است
مداخله گر	INF	-۰/۱۶۴	-۱/۱۴۷	نرمال است

استفاده از نرم‌افزار PLS استفاده شده است. در این قسمت قبل از بررسی روابط بین متغیرهای موجود در مدل ابتدا از برازش مدل اطمینان حاصل کنیم. شکل (۲) بروندادهای نرم‌افزار PLS را جهت آزمون فرضیات نمایش می‌دهند.

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری برای متغیرها کمتر از ۰/۰۵ بوده (توزیع غیر نرمال) لذا از نرم‌افزار PLS که نسبت به توزیع نرمال و تعداد داده‌ها حساسیت کمتری دارد جهت بررسی فرضیات پژوهش استفاده می‌شود. جهت آزمون فرضیات فرعی پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی با

شکل ۲. مقدار بار عاملی مدل نهایی پژوهش

مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) همواره میانگین واریانس استخراج شده (AVE) نیز بزرگتر است؛ بزرگتر از ۰/۵ است و مقدار پایایی ترکیبی نیز در تمام موارد مقداری بیشتر از ۰/۷ به دست آمده که از مقدار بنابرین روایی همگرا نیز تأیید می‌شود که در جدول (۲) نمایش داده شده است.

جدول ۲. نتایج میانگین واریانس استخراج شده (AVE)

متغیر	نماد	AVE	Composite Reliability
شرایط زمینه‌ای	BC	۰/۵۷۴۲۲۷	۰/۹۲۶۰۲۷
شرایط علی	CAC	۰/۵۵۴۱۰۹	۰/۸۶۰۹۸۴
شرایط پیامدی	COC	۰/۵۶۷۸۸۶	۰/۹۳۹۷۸۲
عوامل آموزشی	EDF	۰/۵۰۱۵۹۴	۰/۸۷۴۸۲۸
نقش تربیتی خانواده	EDU	۰/۵۸۵۵۶۳	۰/۸۴۸۳۸۹
گسترش امکان مشارکت والدین	EPA	۰/۵۷۴۳۱۶	۰/۸۴۰۴۲۱
گسترش اخلاق حرفه‌ای	EPE	۰/۶۲۲۹۷۱	۰/۸۶۸۵۷
تجارب دانش آموزان	EX	۰/۵۳۸۹۲	۰/۸۷۴۷۷۳
مداخله گر	INF	۰/۵۵۰۸۱۴	۰/۸۵۸۹۲۱
نقص مدیریتی	MGD	۰/۷۰۹۲۸۹	۰/۸۲۹۹۰۱
عوامل اجتماعی	SF	۰/۵۸۲۴۶۷	۰/۹۰۹۵۳۹
وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی	SRL	۰/۵۵۹۳۴۴	۰/۸۶۱۹۶۷
عوامل ساختاری	STF	۰/۶۸۷۰۱۱	۰/۸۶۸۰۶۵
راهبردها	STR	۰/۵۶۸۹۷۱	۰/۹۲۸۷۶
راهبردها*مداخله گر	STR * INF	۰/۶۳۷۰۲۸	۰/۹۹۲۴۳۵
عوامل فرهنگی	SUF	۰/۷۷۴۵۸۵	۰/۸۷۲۹۳۸

یک معیار مناسب برای سنجش برازش بخش ساختاری مدل‌های معادلات ساختاری، مقدار میانگین redundancy های مربوط به سازه‌های درون‌زا در یک مدل است. این معیار با \overline{Red} نشان داده می‌شود و هرچه بیشتر باشد، نشان از برازش مناسب‌تر بخش ساختاری مدل در یک پژوهش دارد (داوری و رضازاده، ۱۳۹۶). جدول (۳) مقادیر red مربوط به متغیرهای درون‌زا را نشان می‌دهد.

جدول ۳. مقادیر red مربوط به متغیرهای درون‌زا

متغیر	نماد	communality	R Square	Red
شرایط پیامدی	COC	۰/۴۶۷۸۸۶	۰/۹۲۸۵۱	۰/۰۶۸۵۶۱
عوامل آموزشی	EDF	۰/۵۰۱۵۹۴	۰/۹۳۳۰۸۳	۰/۰۴۶۷۵۳۵
نقش تربیتی خانواده	EDU	۰/۴۸۵۶۳	۰/۹۲۴۶۲۷	۰/۰۴۴۸۷۲

۰,۴۰۱۴۱۸	۰,۸۴۷۷۳۴	۰,۴۷۴۳۱۶	EPA	گسترش امکان مشارکت والدین
۰,۵۴۵۲۳۲	۰,۸۷۹۳۳۷	۰,۶۲۲۹۷۱	EPE	گسترش اخلاق حرفه‌ای
۰,۴۹۷۹۶۸	۰,۹۲۶۰۲۵	۰,۵۳۸۹۲	EX	تجارب دانش‌آموزان
۰,۴۷۷۹۸۵	۰,۶۷۴۳۲۷	۰,۷۰۹۲۸۹	MGD	نقص مدیریتی
۰,۴۶۷۶۳۷	۰,۹۷۰۵۶۹	۰,۴۸۲۴۶۷	SF	عوامل اجتماعی
۰,۴۸۳۱۸۱	۰,۸۷۹۶۰۹	۰,۵۵۹۳۴۴	SRL	وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی
۰,۵۷۵۴۶	۰,۸۳۷۹۶۸	۰,۶۸۷۰۱۱	STF	عوامل ساختاری
۰,۵۲۰۸۵۷	۰,۶۷۵۱۴۵	۰,۷۷۴۵۸۴	SUF	عوامل فرهنگی

که در آن $Communalities$ نشانه میانگین مقادیر اشتراکی هر سازه می‌باشد و R^2 نیز مقدار میانگین مقادیر R Squares سازه‌های درون‌زای مدل است. وتزلس و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده‌اند. جدول (۴) میانگین مقادیر اشتراکی و میانگین مقادیر R Squares را نشان می‌دهد که بر این اساس مقدار GOF برابر است با ۰/۵۷ که برازش قوی را نشان می‌دهد.

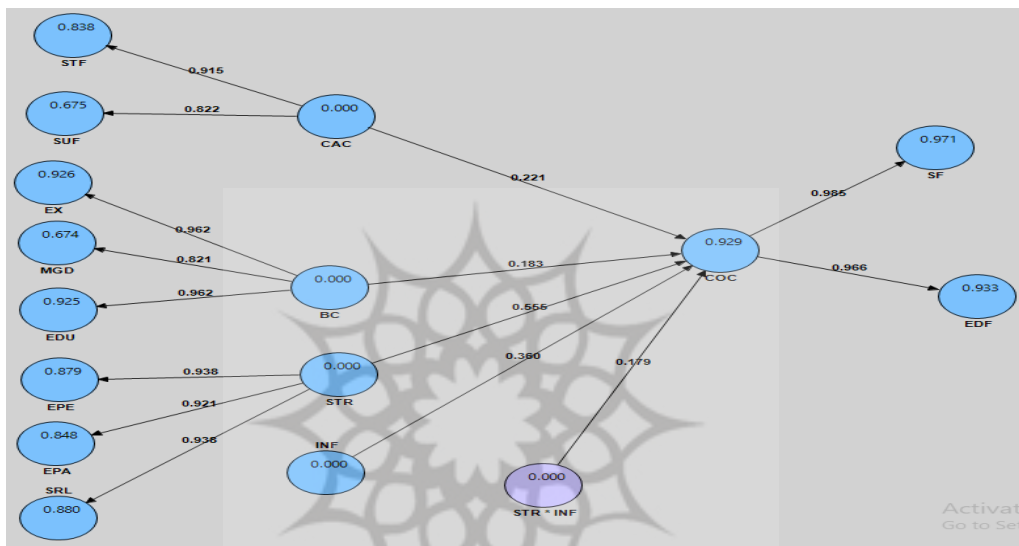
بر این اساس میزان شاخص Red برابر با ۰/۴۵۰ بوده و در سطح مناسبی قرار دارد. برای بررسی برازش مدل کلی که هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری را کنترل می‌کند، از معیار GoF استفاده می‌شود. این معیار توسط تننهوس و همکاران (۲۰۰۴) ابداع گردیده و طبق فرمول زیر محاسبه می‌شود.

$$GOF = \sqrt{Communalities \times R^2}$$

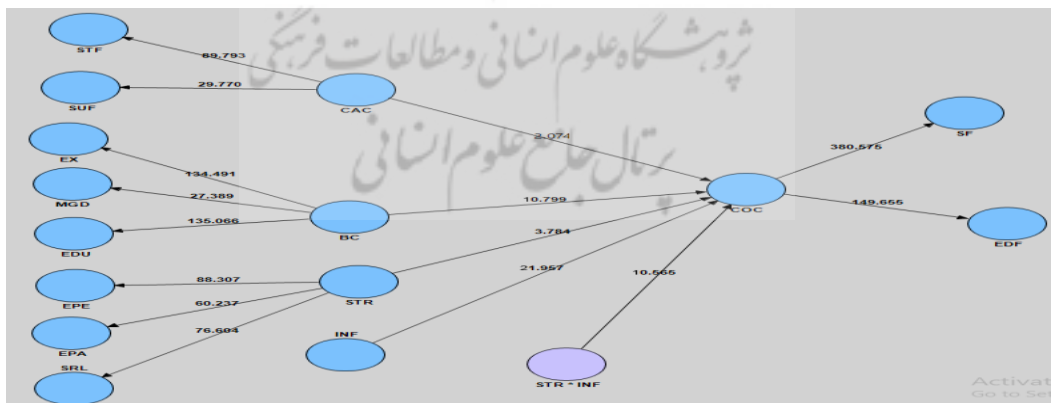
جدول ۴. برازش مدل نهایی

متغیر	کد	Communality	R2	Communalities	R^2
شرایط زمینه‌ای	BC	۰,۴۷۴۳۲۷	۰	۰,۵۶۱۸۲۸۱۳	۰,۵۹۲۳۰۸۳۷۵
شرایط علی	CAC	۰,۵۵۴۱۰۹	۰		
شرایط پیامدی	COC	۰,۴۶۷۸۸۶	۰,۹۲۸۵۱		
عوامل آموزشی	EDF	۰,۵۰۱۵۹۴	۰,۹۳۳۰۸۳		
نقش تربیتی خانواده	EDU	۰,۴۸۵۶۳	۰,۹۲۴۶۲۷		
گسترش امکان مشارکت والدین	EPA	۰,۴۷۴۳۱۶	۰,۸۴۷۷۳۴		
گسترش اخلاق حرفه‌ای	EPE	۰,۶۲۲۹۷۱	۰,۸۷۹۳۳۷		
تجارب دانش‌آموزان	EX	۰,۵۳۸۹۲	۰,۹۲۶۰۲۵		
مداخله گر	INF	۰,۵۵۰۸۱۴	۰		
نقص مدیریتی	MGD	۰,۷۰۹۲۸۹	۰,۶۷۴۳۲۷		

عوامل اجتماعی	SF	۰,۴۸۲۴۶۷	۰,۹۷۰۵۶۹
وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی	SRL	۰,۵۵۹۳۴۴	۰,۸۷۹۶۰۹
عوامل ساختاری	STF	۰,۶۸۷۰۱۱	۰,۸۳۷۹۶۸
راهبردها	STR	۰,۴۶۸۹۷۱	۰
راهبردها*مداخله گر	STR * INF	۰,۶۳۷۰۲۸	۰
عوامل فرهنگی	SUF	۰,۷۷۴۵۸۴	۰,۶۷۵۱۴۵

شکل ۳. مدل تحقیق همراه با ضرایب استاندارد شده

شکل ۴. مدل تحقیق همراه با مقادیر t-values

می‌باشد. و معنی‌داری رابطه نیز ۲/۰۷ به دست آمده است که بزرگتر از ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد شرایط علی بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

شرایط علی بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد. با توجه به شکل (۳) و (۴) ضریب همبستگی برابر ۰/۲۲ به دست آمده است بنابراین رابطه مثبت و مستقیم

می‌باشد. معنی‌داری رابطه نیز $3/78$ به دست آمده است که بزرگتر از $1/96$ بوده و نشان می‌دهد راهبردها بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد. عوامل مداخله‌گر رابطه‌ی راهبردها و شرایط پیامدی را تعدیل می‌کند. با توجه به شکل (۳) و (۴) ضریب همبستگی برابر $0/17$ به دست آمده است بنابراین رابطه مثبت و مستقیم می‌باشد. معنی‌داری رابطه نیز $10/56$ به دست آمده است که بزرگتر از $1/96$ بوده و نشان می‌دهد عوامل مداخله‌گر رابطه‌ی راهبردها و شرایط پیامدی را تعدیل می‌کند.

شرایط زمینه‌ای بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد. با توجه به شکل (۳) و (۴) ضریب همبستگی برابر $0/18$ به دست آمده است بنابراین رابطه مثبت و مستقیم می‌باشد. معنی‌داری رابطه نیز $10/79$ به دست آمده است که بزرگتر از $1/96$ بوده و نشان می‌دهد شرایط زمینه‌ای بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد. راهبردها بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد. با توجه به شکل (۳) و (۴) ضریب همبستگی برابر $0/36$ به دست آمده است بنابراین رابطه مثبت و مستقیم

جدول ۵. نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق

ردیف	فرضیه	ضریب مسیر	آماره آزمون	وضعیت
۱	شرایط علی بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد.	۰/۲۲	۲/۰۷	تأیید در سطح ۹۵ درصد
۲	شرایط زمینه‌ای بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد.	۰/۱۸	۱۰/۷۹	تأیید در سطح ۹۵ درصد
۳	راهبردها بر شرایط پیامدی تأثیر مثبت و معناداری دارد	۰/۳۶	۳/۷۸	تأیید در سطح ۹۵ درصد
۴	عوامل مداخله‌گر رابطه‌ی راهبردها و شرایط پیامدی را تعدیل می‌کند	۰/۱۷	۱۰/۵۶	تأیید در سطح ۹۵ درصد

جامعه و وظیفه آموزش، فرهنگ، دانش و فنون را به عهده دارد و از این رو مهم‌ترین تلاش برای از بین بردن فاصله فاحش طبقاتی در جامعه، تعمیم آموزش و پرورش برای تک‌تک افراد است. همچنین برنامه‌های مبتنی بر تمرکز مدرسه بر حمایت از رشد شناختی کودکان و مهارت‌های اجتماعی و مهارت‌هایی در خصوص حل مشکلاتشان و کنترل خود و اداره فشارهای وارد بر آنان و با ایجاد کلاس‌هایی برای والدین به منظور آموزش آن‌ها در زمینه پاداش دادن و تشویق رفتارهای مطلوب کودکان، می‌توانند کمک به کاهش مشکلات رفتاری کودکان نماید. همچنین نارضایتی از تجربه آموزشی کودکان، عمدتاً منشأ ارتکاب انواع جدی‌تر کج‌روی را هم در داخل و هم در بیرون از مدرسه فراهم می‌نماید. اسمیت و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند که برخی از مؤلفه‌های مداخله عملکرد اجتماعی - هیجانی (همچون ارتباط دو طرفه و حمایت رفتاری) برای دانش‌آموزان بزرگ‌تر مؤثرتر بودند. نقش تعدیلگری برای نژاد - قومیت پیدا نشد

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج سوال پژوهش که نشان داد میزان شاخص \bar{R}^2 برابر با $0/450$ بوده و در سطح مناسبی قرار دارد. همچنین برای بررسی برازش کلی مدل و اندازه‌گیری برای مدل ساختاری، از معیار GOF استفاده شد. میانگین مقادیر اشتراکی و میانگین مقادیر R Squares را نشان می‌دهد که بر این اساس مقدار GOF برابر است با $0/57$ که برازش قوی را نشان می‌دهد. نتایج این تحقیق با نتایج اسمیت و همکاران (۲۰۲۰)، فابریانو و پایلی (۲۰۱۹)، محمدی و همکاران (۱۳۹۷) مطابقت دارد؛ سوء رفتارها و چالش‌های ارتباطی - اجتماعی می‌تواند روابط اجتماعی در تعاملات کلامی و غیرکلامی، بازی، درک اهداف و مقاصد دیگران، تنظیم هیجان، مهارت‌های یادگیری و ابعاد دیگر را تحت تأثیر قرار دهد و مشکلات رفتاری گسترده‌ای را دامن می‌زند. محیط مدرسه در شکل‌دهی شخصیت دانش‌آموزان نقش به‌سزایی دارد. نهاد آموزش و پرورش نهاد رسمی است که در

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- آبام، نازیلا؛ ابراهیمی، هیمن؛ و فلاحی، جواد. (۱۳۹۷). تحلیلی بر نقش ارتباط خانواده و مدرسه در پیشبرد اهداف آموزشی و پیشگیری از مشکلات تربیتی و تحصیلی دانش‌آموزان، چهارمین همایش بین‌المللی افق‌های نوین در علوم تربیتی، روانشناسی و آسیب‌های اجتماعی، تهران. آذربویه فرزانه؛ و ناستی زایی ناصر. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش مهارت‌های مدیریت کلاس بر جو روانی-اجتماعی کلاس و خودکارآمدی معلمان. فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش. ۴(۱): ۱۲-۲۱
- حیدری، صدیقه. (۱۴۰۰). تحلیل ساختار نسخه فارسی مقیاس نگرش نسبت به هیجانات در بین دانش‌آموزان متوسطه دوم شهر ایزده. فصلنامه رهبری آموزشی کاربردی. ۴(۲): ۴۵-۵۴.
- داوری، علی؛ و آرش رضازاده. (۱۳۹۶). مدل سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS. چاپ چهارم. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- سلطانی رنانی، عبدالحسین. (۱۳۹۷). پیشگیری از بزهکاری کودکان؛ پیشگیری اجتماعی مبتنی بر مشارکت خانواده و برنامه‌های مدرسه در پرتو طرح رشد اجتماعی سیاتل. اولین همایش ملی جهانی سازی حقوق کودکان و نوجوانان از دیدگاه حقوقی و روانشناسی، مشهد، مؤسسه آموزش عالی حکیم نظامی قوچان.
- شایگان، فریبا؛ فتح‌الهی، سیامک؛ و کوهی، غلامرضا. (۱۳۹۸). نقش فعالیت‌های مدارس در پیشگیری اجتماعی از بزهکاری نوجوانان شهر سمنان. فصلنامه دانش انتظامی کردستان، ۱۰(۳۸): ۳۱-۴۸.
- صفایی موحد، سعید؛ و بهناز بهادری. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر فرهنگ مدرسه و سرمایه فرهنگی خانواده بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان. مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی. ۱۱(۲): ۱۵۸-۱۲۷.
- غفوری، مریم؛ و مصدقی نیک، فاطمه. (۱۴۰۰). نقش میانجی پیوند با مدرسه در رابطه میان سرسختی روان شناختی با پرخاشگری دانش‌آموزان دختر متوسطه. فصلنامه مدیریت چشم انداز. ۳(۳): ۲۸-۱.
- قاسمی، زهرا؛ مکتبی، غلامحسین؛ و حاجی یخچالی، علیرضا. (۱۳۹۶). رابطه انسجام خانواده، حمایت تحصیلی و

که نشان داد مؤلفه‌های مداخله مشارکت خانواده - مدرسه در بین شرکت‌کنندگان مؤثر بودند. به‌طور کلی، یافته‌ها از مداخلات مشارکت خانواده - مدرسه به نفع پیامدهای مربوط به جوانان حمایت کردند. فابریانو و پایلی (۲۰۱۹) نشان دادند موضوعات اصلی مورد توجه در تعامل پدر و مدرسه شامل حمایت از مهارت‌های بهبودیافته والدین و تدوین راهکارهای پدر محور برای بهبود مهارت‌های دانشگاهی و اجتماعی برای فرزند است. استراتژی‌هایی شامل مشارکت و حفظ پدران در مشارکت‌های مؤثر در مدرسه، با تأکید بر توسعه رویکردهایی که نیازهای خاص پدران و خانواده‌های آن‌ها را برآورده سازد، مورد بحث قرار گرفتند.

با توجه به پژوهش حاضر به سازمان آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود با تخصیص بودجه و منابع کافی جهت فعالیت‌های نوجوانان در مدرسه اقدام نماید. و تلاش نماید تا در مدارس با ایجاد کلاس‌های جانبی و فضای آموزشی خوب بتوانند در تعامل بیشتر خانواده‌ها و نوجوانان با مدرسه کمک نمایند. هنگامی که والدین در آموزش فرزندشان شرکت کنند، نگرش‌ها، رفتارها و وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان تقویت می‌گردد و باعث دور شدن نوجوانان از رفتارهای ناپه‌نجان اجتماعی می‌شود. متأسفانه نبود نگرش و باور نسبت به مزایا و محاسن شرکت و مداخله اندیشه‌ها و تفکرات افرادی بیرون از جایگاه‌های رسمی و اداری نظام آموزش و پرورش (والدین)، باعث گشته تا ظرفیت علمی، فکری و تخصصی والدین بانگیزه و متعهد نسبت به آموزش و تربیت فرزندان خود، محروم گردند. لذا با تغییر دیدگاه در نظام آموزش و پرورش می‌توان تعاملات بیشتر خانواده با مدرسه را رقم زد که این تبعات خوبی برای کشور خواهد داشت.

موازین اخلاقی

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد.

سپاسگزاری

از همه افراد شرکت‌کننده در پژوهش و همه افرادی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند؛ تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

- performance among adolescent students in Taiwan. *International Journal of School & Educational Psychology*, 7(1), 42-55.
- Cook, S. C., Rao, K., & Collins, L. (2017). Self-monitoring interventions for students with EBD: Applying UDL to a research-based practice. *Beyond Behavior*, 26(1), 19-27
- Fabiano, G. A., & Pyle, K. (2019). Fathers and Their Role in Family-School Partnerships. In *Ethnocultural Diversity and the Home-to-School Link* (pp. 37-54). Springer, Cham.
- Smith, T. E., Sheridan, S. M., Kim, E. M., Park, S., & Beretvas, S. N. (2020). The effects of family-school partnership interventions on academic and social-emotional functioning: A meta-analysis exploring what works for whom. *Behavioral Disorders*, 42(1), 285-293.
- تاب‌آوری تحصیلی با پیوند با مدرسه و مؤلفه‌های آن. روانشناسی خانواده. ۴(۲). ۱۰۲-۸۹.
- قربانی، علیرضا؛ و سکینه جمعه‌نیا. (۱۳۹۷). نقش عوامل اجتماعی (خانواده، مدرسه و گروه همسالان) در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان استان گلستان. جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان). ۲۹(۲). ۱۲۸-۱۱۳.
- قربان زاده، پدرام (۱۳۹۹). مقایسه تاثیر آموزش معکوس و آموزش سنتی بر اشتیاق تحصیلی درس ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی. مجله علمی راهبری آموزشی کاربردی، ۱(۴): ۸۰-۶۹.
- نوروزنژادقادی، محمد؛ سراجی، فرهاد و یوسف زاده چوسری، محمدرضا. (۱۳۹۸). ادراک اولیاء و مدیران از مشارکت والدین در امور مدرسه (مطالعه ای پدیدارشناسانه). نظریه و عمل در برنامه درسی. ۷(۱۴). ۳۵۶-۳۱۹.
- Chen, C. Y. C. (2019). Understanding school-family contact and academic and behavioral

